

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo: Z-002969/2020/1140/JVB
Číslo poverenia: 1750/11
Zo dňa: 04.02.2020

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 2
Počet strán: 16
Počet príloh: 0

PROTOKOL o výsledku kontroly opatrení na zníženie administratívnej záťaže občanov pri výkone úradnej agendy samosprávy KA 003/2020/1140

Mesto Ružomberok

Žilina, jún 2020

Obsah

Zoznam použitých skratiek.....	3
Zhrnutie.....	5
1. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v súvislosti s aplikáciou zákona proti byrokracii.....	7
1.1 Uplatňovanie zákona proti byrokracii v úradnej agende mesta.....	7
1.1.1. Rozsah dotknutej úradnej agendy mesta.....	7
1.1.2 Uplatňovanie zákona proti byrokracii v úradnej činnosti mesta	8
1.1.3 Existencia údajov, ktoré je potrebné dokladovať pri výkone úradnej činnosti mesta v listinnej podobe.....	9
1.1.4 Uplatňovanie výnimiek mestom podľa zákona proti byrokracii	10
1.2 Úprava legislatívnych dokumentov mesta podľa zákona proti byrokracii	10
1.2.1 VZN o poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad.....	10
1.2.2 Vykonanie zaručenej konverzie pri získaných výpisoch v prípade ich použitia na právne účely	11
2. Opatrenia mesta na znižovanie byrokratickej záťaže občana.....	11
2.1 Opatrenia prijaté mestom na zníženie byrokratickej záťaže občana	11
2.1.1 Zmena pokynov a informačných textov pre občana a podnikateľa, informovanie dotknutých osôb	11
2.1.2 Úprava existujúcich formulárov a žiadostí	12
2.1.3 Zabezpečenie školení/vzdelávania pre pracovníkov, zastupiteľnosť zamestnancov v IS.....	13
2.1.4 Úprava interných metodík, postupov a smerníc.....	13
2.1.5 Úprava všeobecne záväzných nariadení mesta	14
2.1.6 Informačná podpora v meste pre zabezpečenie jedenkrát a dosť.....	14
2.2 Výsledky prijatých opatrení na zníženie byrokratickej záťaže občana.....	15
2.2.1 Minimalizácia podaní, pri ktorých nebol uplatnený princíp jedenkrát a dosť.....	15
2.2.2 Analýza dôvodov, kedy mesto neuplatnilo pri určitom úradnom konaní princíp jedenkrát a dosť.....	15
2.2.3 Analýza časových dopadov na dĺžku úradného konania	16

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Zoznam použitých skratiek

Skrátený názov	Úplné znenie
DCOM	Dátové centrum obcí a miest
DEUS	Datacentrum informatizácie územnej samosprávy
IS	informačný systém
ISVS	informačný systém verejnej správy
KN	kataster nehnuteľností
MK	miestna komunikácia
MsÚ	mestský úrad
MZZ	malý zdroj znečistenia ovzdušia
NKU SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
OR	obchodný register
OR PZ SR	Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Slovenskej republiky
OVM	orgán verejnej moci
RT	register trestov
UPVII	Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu
UPVS	Ústredný portál verejnej správy
VÚC	vyšší územný celok
vyhláška č. 275/2014 Z. z.	vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky z 3. októbra 2014 č. 275/2014 Z. z. o zaručenej konverzii
vyhláška č. 31/2003 Z. z.	vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 31/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o označovaní ulíc a iných verejných priestranstiev a o číslovaní stavieb
vyhláška č. 331/2018 Z. z.	vyhláška Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu z 8. novembra 2018 č. 331/2018 Z. z. o zaručenej konverzii
VZN	všeobecne záväzné nariadenie
zákon č. 138/2019 Z. z.	zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon č. 178/1998 Z. z.	zákon č. 178/1998 Z. z. o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
zákon č. 305/2013 Z. z.	zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente)
zákon č. 552/2003 Z. z.	zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme
zákon č. 582/2004 Z. z.	zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
zákon o obecnom zriadení	zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení
zákon o verejnom obstarávaní	zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon proti byrokracii, zákon č. 177/2018 Z. z.	zákon č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii)

Najvyšší kontrolní úřad Slovenskej republiky

ŽL	živnostenský list
ŽR	živnostenský register

Zhrnutie

Vláda Slovenskej republiky vo svojom programovom vyhlásení na roky 2016 až 2020 a v zmysle Národnej informatizácie verejnej správy deklarovala pri realizácii projektov informatizácie spoločnosti snahu presadzovať služby orientované na verejnosť tak, aby sa zjednodušila a zrýchlila komunikácia občana so štátnou správou a samosprávou a minimalizovalo množstvo návštev na úradoch, s koncentráciou úkonov na jednom mieste. Aj programové vyhlásenie vlády SR na roky 2020 – 2024 explicitne uvádza cieľ znižovania byrokratickej záťaže prostredníctvom informačných systémov a odbúraním duplicitných a nepotrebných administratívnych úkonov, a to aj získavaním relevantných informácií z informačných systémov verejnej správy. Zníženie byrokracie malo priniesť občanovi a podnikateľovi úsporu financií, ktorá spočívala vo finančnej a časovej úspore.

Znížovanie byrokratickej záťaže pre klienta verejnej správy spočíva v odbúraní procesov, ktoré vyžadujú od klienta verejnej správy predkladanie informácií úradom, hoc aj ak nimi disponujú iné úrady (výpisy z registrov, stanoviská, rozhodnutia a iné úradné dokumenty). V rámci svojej kontrolnej činnosti sa NKÚ SR prioritne zameria na princíp „jedenkrát a dosť.“ Ten je dôležitý nielen pre zníženie byrokracie, je to aj medzistupeň k tzv. proaktívnym službám. Teda štát alebo samospráva by sama (proaktívne) ponúkla klientom riešenie ich životnej situácie.

Jedenkrát a dosť je podľa Národnej informatizácie verejnej správy definovaný: „Pri interakcii s verejnou správou bude verejná správa od žiadateľa vyžadovať len údaje, ktoré sú nové a verejná správa nimi ešte nedisponuje. Tento princíp bude platiť na úrovni celej Európskej únie a bude zabezpečovaný pomocou platformy dátovej integrácie. Zároveň bude umožnené elektronické zdieľanie rozhodnutí, ktoré vydala verejná správa.“

Generálny mechanizmus pre zdieľanie údajov medzi jednotlivými agendami verejnej správy bol k dispozícii od roku 2013 v rámci zákona č. 305/2013 Z. z. Podľa tohto zákona, ak údaje boli vyhlásené za referenčné, orgán verejnej moci ich nesmel od používateľa vyžadovať. Dotknuté orgány však nepovažovali tento generálny mechanizmus za dostatočný, keďže osobitné predpisy vyžadovali v určitých konaniach predloženie údajov/potvrdení od používateľa. Od roku 2018 zákon č. 177/2018 Z. z. priamo odbúral povinnosť predkladať vybrané údaje/informácie v listinnej forme, povinnosť ich overenia preniesol na príslušný orgán a rozšíril pôsobnosť „jedenkrát a dosť“ na celú úradnú agendu orgánu verejnej moci.

Kontrola NKÚ SR sa zamerala na preverenie miery zosúladenia povinnosti pri výkone verejnej moci (originálne aj prenesené kompetencie) a úradných činností samosprávy v zmysle zákona proti byrokracii a dosahovanie výsledkov pri aplikácii princípu jedenkrát a dosť v samospráve.

Zákon proti byrokracii bol uplatňovaný mestom v jeho úradnej činnosti. V rámci preverených úradných konaní mesto v jednom prípade neprimerane byrokraticky zaťažilo uchádzača o zamestnanie a v jednom prípade akceptovalo výpis, ktorý bol starší ako 30 dní. Dokonalému uplatneniu jedenkrát a dosť však bránilo viacero problémov. Bola potvrdená existencia osobitných predpisov, ktoré zákonom proti byrokracii neboli nedotknuté a tak existovala povinnosť predkladať výpisy a údaje mestu. Neexistencia registra rozhodnutí orgánov verejnej moci mala za následok, že občan bol povinný tieto dokumenty dokladovať v rámci úradnej agendy. V rámci stavebného konania, ktoré bolo identifikované ako byrokraticky mimoriadne náročné, bol nežiadúci stav spôsobený absenciou jednotného informačného systému stavebného konania a územného plánovania.

Mesto upravilo VZN o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v súlade so zákonom proti byrokracii. Avšak, povinnosť žiakov a študentov predkladať v úradnom konaní potvrdenie o návšteve školy, bola kompenzovaná povinnosťou predložiť potvrdenie o ubytovaní na internáte. Zaručená konverzia dokumentov bola v roku 2019 zlyhaním na strane štátu, vykonávaná s použitím formulára zrušeného predpisu.

NKÚ SR pre vyhodnotenie kontroly určil okruh tzv. významných oblastí pre jedenkrát a dosť (úprava metodík a smerníc, informovanie občanov, úprava tlačív a formulárov, informačná podpora, úprava VZN, zrýchlenie úradného konania). Mesto vo väčšine týchto oblastí neprijalo žiadne opatrenia, v niektorých (informačná podpora, zrýchlenie úradného konania) boli identifikované problémy. Kritéria kontroly boli čiastočne splnené.

Mesto vôbec neinformovalo klientov o zákone proti byrokracii. Žiadne resp. skoro žiadne formuláre a tlačivá v online prostredí neboli upravené, čo mohlo mať negatívny vplyv na efektívnosť mestom poskytovaných služieb. Pozitívne možno vnímať fakt, že zamestnanci mesta mali zriadené kontá v IS oversi.gov.sk a boli pokryté všetky dotknuté agendy. Zamestnanci sa v rámci IS mohli vzájomne zastúpiť a tak bola zabezpečená kontinuita pri získavaní výpisov. Zistené nedostatky mesto už v priebehu kontroly odstraňovalo.

Systematické školenia vo vzťahu k uplatňovania zákona o byrokracii pre zamestnancov mesta neboli realizované, ani neexistoval pokyn, akým spôsobom reagovať v prípade, že občan predloží doklad, ktorý nemusel pri konaní dokladať. Niektoré interné smernice a postupy ako aj všeobecne záväzné nariadenia nepodporovali princíp jedenkrát a dosť. Naopak, mesto prijalo už počas platnosti zákona proti byrokracii také VZN, ktoré s ním bolo v priamom rozpore.

Mesto bolo pri prijímaní opatrení v súvislosti so znižovaním byrokratickej záťaže občanov viac pasívne ako aktívne.

Systém organizácie MsÚ mesta Ružomberok možno považovať za spoľahlivý. Väčšina podaní bola vybavená pri zabezpečení princípu jedenkrát a dosť (nevyžadoval sa originál výpisu), avšak boli identifikované procesné problémy pri aplikácii tohto princípu. Zistené nedostatky nemali charakter systémovej chyby.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 1750/11 z 04. 02. 2020 vykonali:

Ing. Zuzana Marunová, vedúca kontrolnej skupiny
Ing. Vladimír Jendrisek, člen kontrolnej skupiny

kontrolu opatrení na zníženie administratívnej záťaže občanov pri výkone úradnej agendy samosprávy, ktorej účelom bolo preveriť, či bola v rámci aplikácie princípu „jedenkrát a dosť“ v samospráve dosiahnutá účinnosť a efektívnosť; efektívnosť bola definovaná ako miera zosúladenia povinnosti orgánov samosprávy pri výkone verejnej moci (originálne aj prenesené kompetencie samosprávy) - nevyžadovať výpisy, resp. v pozitívnom zmysle preukázané zvýšenie využívania elektronických výpisov; miera zosúladenia procesov na obci s princípom jedenkrát a dosť; účinnosť bola definovaná ako miera dosahovania výsledkov pri aplikácii princípu jedenkrát a dosť v samospráve;

a vypracovali protokol o výsledku kontroly.

Kontrola bola vykonaná v čase od 17.02.2020 do 04.06.2020 v kontrolovanom subjekte

Mesto Ružomberok, Nám. A. Hlinku 1, 034 16 Ružomberok, IČO 00315737

za kontrolované obdobie rokov 2018, 2019 a 2020.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI).

Predmetom kontroly bolo dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v súvislosti s aplikáciou zákona proti byrokracii a opatrenia obce na znížovanie byrokratickej záťaže občana.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v súvislosti s aplikáciou zákona proti byrokracii

1.1 Uplatňovanie zákona proti byrokracii v úradnej agende mesta

1.1.1. Rozsah dotknutej úradnej agendy mesta

MsÚ mesta Ružomberok bol členený na 5 organizačných útvarov a 9 oddelení. Každé oddelenie bolo zamerané na činnosti, ktoré patrili odborne do jedného celku. Jednotlivé oddelenia mesta sa členili na referáty. Zákon proti byrokracii sa v úradnej agende mesta uplatňoval najmä pri týchto činnostiach:

- personálna agenda - prijímanie zamestnancov do pracovného pomeru a vymenúvanie riaditeľov školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta – výpis z RT,
- úsek plánovania a rozvoja mesta - agenda stavebného zákona, povoľovanie reklamných, propagačných a podobných zariadení na území mesta, prenesený výkon štátnej stavebnej správy v oblasti dopravy, agenda verejného obstarávania, uzatváranie vybraných zmlúv, úsek životného prostredia a v rámci neho prenesený výkon štátnej správy na úseku ochrany prírody, ovzdušia, nakladania s odpadmi a ochranných vôd, výkon správy miestnych komunikácií - výpis z LV a katastrálnej mapy, výpisy z OR a ŽR a výpisy z RT,
- ekonomický úsek - najmä agenda daní a miestnych poplatkov (poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, daň za užívanie verejného priestranstva) - potvrdenie o návšteve školy; poskytovanie dotácií - v zmysle príslušného VZN bolo potrebné predložiť doklad preukazujúci právnu formu žiadateľa – výpis z ŽL alebo OR a RT právnických osôb,
- úsek správnych a sociálnych vecí - vydávanie osvedčenia do evidencie samostatne hospodáriacich roľníkov – výpis z LV a ŽR alebo OR, povoľovanie ambulantného predaja,

- úsek evidencie obyvateľstva - hlásenie pobytu občanov, evidencia trvalých pobytov, vydávanie súpisných a orientačných čísel - výpis z LV a z katastrálnej mapy.

1.1.2 Uplatňovanie zákona proti byrokracii v úradnej činnosti mesta

NKU SR preveril, či v spisoch, týkajúcich sa výkonu úradných činností mesta, sa nachádzali originály výpisov potrebných pre vydanie rozhodnutia. Išlo o neštatistický výber vzorky. Vybraté spisy za obdobie rokov 2018, 2019 a 2020 sa týkali úradných činností mesta v členení na úseky a agendy podľa bodu 1.1.1 tohto protokolu.

Personálna agenda

Preverené boli celkom štyri výberové konania. V troch prípadoch mesto nežiadalo od uchádzačov predloženie výpisov z RT za účelom preukázania bezúhonnosti. V treťom prípade (spis č. 216/2020) mesto od uchádzača vyžadovalo predloženie odpisu z RT. Išlo o výberové konanie na riaditeľa materskej školy, t.j. funkciu bez prístupu k utajovaným skutočnostiam.

Kontrolné zistenie č. 1: Mesto tým, že vyžadovalo od uchádzača o zamestnanie preukázanie bezúhonnosti odpisom z RT, porušilo ustanovenie § 15 ods. 4 zákona č. 138/2019 Z. z. a v konečnom dôsledku aj neprimerane byrokraticky zaťažilo uchádzača o zamestnanie.

Úsek plánovania a rozvoja mesta

- rozhodovanie o stavebnom povolení: preverených bolo celkom 12 spisov. V deviatich prípadoch nebolo príslušné tlačivo upravené. Priamo v tlačive bola uvedená podmienka, že žiadateľ mal predložiť doklad o vlastníctve budovy/pozemku a v dvoch prípadoch bolo uvedené – predložiť originál listu vlastníctva na právne účely. Spisy však neobsahovali výpisy použiteľné na právne účely, iba informatívne výpisy z KN,
- ohlasovanie drobných stavieb: preverených celkom 6 spisov. Vo všetkých prípadoch nebolo tlačivo primerane upravené a v štyroch prípadoch spis obsahoval fotokópiu originálu výpisov z KN, v dvoch prípadoch obsahovali spisy informatívne výpisy z KN,
- agenda verejného obstarávania:
na vzorke štyroch verejných obstarávaní – zákaziek s nízkou hodnotou bolo zistené v dvoch prípadoch zo štyroch (50 %), že mesto žiadalo také doklady a informácie, ktoré mohlo získať z ISVS.

Išlo o tieto verejné obstarávania:

- 31/2019/MS – vyhlásené dňa 10.09.2019, kde vo výzve na predloženie ponuky bolo v bode 17 – Podmienky účasti uvedené, že uchádzač bol povinný predložiť doklad o oprávnení podnikáť na daný predmet zákazky alebo doklad o zapísaní v profesijnom zozname vedenom profesijnou organizáciou (výpis z ŽR alebo OR),
- 30/2019/MS – vyhlásené dňa 5.9.2019, kde vo výzve na predloženie ponuky v bode 14.1. Osobné postavenie uchádzačov a záujemcov bolo uvedené, že uchádzač predloží kópiu výpisu z OR, ŽR, alebo registra neziskových organizácií. Originál relevantného dokumentu mal byť následne predložený úspešným uchádzačom.

Kontrolné zistenie č. 2: Mesto nekonalo v súlade s ustanovením § 32 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého uchádzač alebo záujemca nebol povinný predkladať doklady, ak verejný obstarávateľ bol oprávnený použiť údaje z ISVS. Verejný obstarávateľ tiež v tomto prípade neuviedol v oznámení použitom ako výzva na súťaž, ktoré doklady sa z dôvodu použitia údajov z ISVS nemali predložiť (priamo ich žiadal predložiť).

- povoľovanie MZZ: preverené dve konania, tlačivá boli primerane upravené a v spisoch sa nenachádzali žiadne výpisy (ani informatívne),
- povoľovanie vjazdu na MK: vo všetkých troch prípadoch úradných konaní bola zabezpečená primeraná úprava tlačiva a v registratúrnych spisoch sa nenachádzali žiadne výpisy,
- konanie o výrube dreviny: vo všetkých štyroch preverených konaniach bola zabezpečená primeraná úprava tlačiva. V registratúrnych spisoch sa nachádzali len informatívne výpisy z KN nepoužiteľné na právne účely,

Ekonomický úsek

- poskytovanie dotácií: preverených 17 žiadostí o poskytnutie dotácie. Vo všetkých prípadoch nebolo upravené tlačivo žiadosti o poskytnutie dotácie. To malo za následok, že žiadatelia predložili v ôsmych prípadoch kópie výpisov z RT (resp. si tieto kópie vytvoril zamestnanec mesta z predložených originálov) a jedenkrát originál výpisu z RT a OR (neboli staršie ako 30 dní). V ostatných konaniach boli doložené informatívne výpisy nepoužiteľné na právne účely,
- poskytovanie úľav z miestneho poplatku za komunálne odpady: príslušné VZN bolo s účinnosťou od 01.01.2020 upravené a mesto nevyžadovalo predloženie potvrdenia o návšteve školy,

Úsek správnych a sociálnych vecí

- povoľovanie, resp. zrušenie osvedčenia samostatne hospodáriaceho roľníka: preverené dve konania, pričom tlačivá boli primerane upravené a žiadne výpisy neboli mestom vyžadované,
- povoľovanie predaja na území mesta; v rámci týchto činností - povoľovanie ambulantného predaja, určovanie času prevádzky a žiadosti o predaj na miestnom jarmoku. Preverených bolo celkom 7 úradných konaní. Z tohto počtu bolo len v dvoch prípadoch tlačivo upravené. V prípade prihlášky na jarmok sa priamo uvádzalo (ešte aj v roku 2020), že je potrebné predkladať mestu kópiu výpisu z OR, resp. ŽR. V jednom prípade (spis č. 250/2019) dokonca mesto akceptovalo kópiu originálu výpisu zo ŽR z 13.06.2007, t.j. staršiu ako 30 dní.

Kontrolné zistenie č. 3: Akceptovaním výpisu, ktorý bol starší ako 30 dní, mesto nekonalo v súlade s ustanovením § 1 ods. 6 zákona č. 177/2018 Z. z.,

Úsek evidencie obyvateľstva

- žiadosť o trvalý pobyt, resp. jeho zrušenie: v dvoch preverených prípadoch bol súčasťou spisového materiálu výpis z LV použiteľný na právne účely, ktorý si mesto obstaralo z IS oversi.gov.sk formou jeho zaručenej konverzie. Avšak, príslušné tlačivo nebolo upravené,
- prideľovanie súpisných čísel: príslušný všeobecne záväzný predpis nebol zákonom č. 177/2018 Z. z. novelizovaný. Aj napriek tomu v štyroch zo 7 konaní mesto proaktívne upravilo príslušné tlačivo a predloženie výpisov z LV nevyžadovalo.

1.1.3 Existencia údajov, ktoré je potrebné dokladovať pri výkone úradnej činnosti mesta v listinnej podobe

Vo vymedzených konaniach mesto mohlo žiadať výpisy, ktoré boli dotknuté zákonom proti byrokracii. Išlo o konania pri úradných činnostiach, ktoré neboli zákonom proti byrokracii novelizované. Pri kontrole boli identifikované tieto úradné činnosti, kedy všeobecne záväzný právne predpisy neboli novelizované:

- určenie súpisného čísla v zmysle vyhlášky č. 31/2003 Z. z. v nadväznosti na ustanovenie § 27a ods. 1 zákona o obecnom zriadení. Podľa tejto vyhlášky, mesto mohlo žiadať doklad o vlastníctve pozemku (LV); podľa ustanovenia § 27a ods. 2 zákona o obecnom zriadení sa na konanie o určení súpisných a orientačných čísel nevzťahoval správny poriadok,
- verejné obstarávanie podľa zákona o verejnom obstarávaní, kedy v období od 01.09.2018 do 31.12.2018 bola pre uchádzača v zmysle § 32 tohto zákona povinnosť preukázať podmienky pre osobné postavenie. To sa preukazovalo:
 - o doloženým výpisom z RT nie starším ako tri mesiace,
 - o doloženým dokladom o oprávnení dodávať tovar, uskutočňovať stavebné práce alebo poskytovať službu, ktorý zodpovedá predmetu zákazky (t. j. výpis zo ŽR alebo OR).

V úradnej činnosti mesta vznikla paradoxná situácia, kedy pri jednom konaní výpis (údaj) nesmel byť vyžadovaný a pri inom konaní výpis (údaj) vyžiadaný mal byť.

Kontrolou boli identifikované prípady, kedy mesto ako OVM žiadalo na základe osobitných predpisov rozhodnutia, stanoviská, vyjadrenia, súhlasy, posúdenia alebo iné opatrenia iných dotknutých orgánov štátnej správy alebo samosprávy (t. j. tiež orgánov verejnej moci.) V niektorých prípadoch mesto žiadalo aj také doklady, ktoré samo ako stavebný úrad vydalo v rámci preneseného výkonu štátnej správy.

išlo najmä o tieto prípady:

- zmena súpisného čísla - originál právoplatného kolaudačného rozhodnutia na stavbu,
- zvláštne užívanie MK, povolenie zriadenia vjazdu z MK na susednú nehnuteľnosť - povolenie stavebného úradu, stanovisko správcu miestnej komunikácie (spravidla mesto alebo ním zriadená alebo založená organizácia), stanovisko OR PZ SR,
- územné rozhodnutie - rozhodnutia, stanoviská, vyjadrenia, súhlasy, posúdenia alebo iné opatrenia dotknutých orgánov štátnej správy alebo samosprávy,
- kolaudačné rozhodnutie - územné rozhodnutie, stavebné povolenie, rozhodnutie o zmene stavby pred dokončením, resp. rozhodnutie o dodatočnom povolení nedokončenej stavby,
- stavebné povolenie - rozhodnutia, stanoviská, vyjadrenia, súhlasy, posúdenia dotknutých orgánov, vyžadované podľa osobitných predpisov (až 26 rôznych stanovísk dotknutých orgánov),
- zníženie, resp. odpustenie poplatku za komunálne odpady - potvrdenie o zaplatení poplatku a pobyte v inej obci, doklad o umiestnení občana v ústavnom zariadení alebo potvrdenie o poberaní dávky v hmotnej núdzi.

Vo vyššie uvedených prípadoch mesto žiadaním dokladov a potvrdení legislatívne požiadavky neporušovalo, pretože ich mohlo žiadať na základe osobitných predpisov, resp. išlo o údaje zákonom proti byrokracii nedotknuté.

Uvedený stav bol dôsledkom existencie osobitných všeobecne záväzných právnych predpisov (neboli upravené) a neexistencie registra rozhodnutí orgánov verejnej moci. V rámci stavebného konania bol tento stav spôsobený aj absenciou jednotného informačného systému stavebného konania a územného plánovania.

Princíp jedenkrát a dosť nebol na úrovni mesta v dôsledku týchto skutočností v plnej miere realizovateľný a vykonateľný.

1.1.4 Uplatňovanie výnimiek mestom podľa zákona proti byrokracii

Pri kontrole výkonu úradnej agendy podľa bodu 1.1.2 tohto protokolu o výsledku kontroly nebolo zistené, že by mesto uplatnilo zákonnú výnimku zo zákona č. 177/2018 Z. z. Podľa vyjadrenia, mesto by výnimku uplatnilo len v prípade opodstatnenej potreby, resp. v prípade výskytu mimoriadnej situácie (výpadok IS, internetu, elektrickej energie a pod.) a len dočasne. Mesto sa snažilo k občanom a podnikateľom pristupovať proklientsky.

Len v jednom prípade bolo kontrolou zistené, že výpis predložený klientom mesta pri úradnom konaní bol starší ako 30 dní. Mesto takýto výpis pri úradnom konaní akceptovalo.

1.2 Úprava legislatívnych dokumentov mesta podľa zákona proti byrokracii

1.2.1 VZN o poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad

Od 01.01.2020 bolo v podmienkach mesta platné a účinné VZN č. 8/2019 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Podľa § 6 ods. 6 tohto VZN mesto ako doklad preukazujúci nárok na odpustenie alebo zníženie poplatku akceptovalo potvrdenie o návšteve školy, len ak študent navštevoval školu so sídlom mimo územia Slovenskej republiky. Kontrolou bolo zistené, že študenti, ktorí navštevovali školské zariadenia mimo mesta do 60 km, boli povinní doložiť k žiadosti o zníženie alebo odpustenie poplatku aj doklad o ubytovaní (napríklad v školskom internáte). V porovnaní s predtým platným VZN tak mesto v súlade s ustanovením § 82 ods. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. nevyžadovalo predloženie potvrdenia o návšteve školy s účinnosťou od 01.01.2020.

Kontrolné zistenie č. 4: Nedošlo k odbúraniu administratívnej záťaže študentov, pretože naďalej existovalo písomné potvrdenie, ktoré študent musel doložiť k žiadosti o zníženie resp. odpustenie poplatku a ktoré spravidla vydávala organizácia napojená na verejné rozpočty (škola alebo školský internát). Tá bola v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC, ktorý bol OVM. Mesto nevedelo zdôvodniť stanovenie kritéria 60 km pre určenie povinnosti predložiť potvrdenie o ubytovaní; išlo o rozhodnutie kolektívneho orgánu mesta.

V predchádzajúcom období bolo platné a účinné VZN č. 8/2015 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Podľa tohto VZN študenti za účelom úľavy na miestnom poplatku predkladali aj potvrdenie o návšteve školy.

1.2.2 Vykonanie zaručenej konverzie pri získaných výpisoch v prípade ich použitia na právne účely

Mesto v dvoch prípadoch v rámci preverenej vzorky úradných spisov vykonalo zaručenú konverziu výpisu z KN.

Kontrolné zistenie č. 5: Zaručená konverzia bola vykonaná v roku 2019 podľa zrušenej vyhlášky č. 275/2014 Z. z. S účinnosťou od 01.01.2019 bola platná vyhláška č. 331/2018 Z. z.

UPVII vydal dňa 15.01.2019 Metodické usmernenie č. 002544/2019/oGŠ-1, podľa ktorého osoby vykonávajúce zaručenú konverziu mohli používať formuláre osvedčovacej doložky zverejnené v úložisku elektronických formulárov (formulár podľa zrušenej vyhlášky) do času vydania nových formulárov.

Vo väčšine spisov preverenej úradnej agendy mesta sa nachádzali len informatívne výpisy – predložené klientom, nepoužiteľné na právne účely. Princípom odbúrania byrokracie však o. i. bolo aj znižovať náklady nielen na strane klienta verejnej správy, ale aj verejnej správy ako takej. Funkcionalita IS oversi.gov.sk umožňovala prístup aj k historickým údajom, t. j. informácie kto, kedy a aký výpis overil. Predkladanie informatívnych výpisov klientom, resp. ich vyžadovanie alebo tlač mestom, nebola v súlade s ideou boja proti byrokracii.

Odporúčanie: vyžadovať od klienta len údaje potrebné na získanie výpisu podľa zákona č. 177/2018 Z. z., za tým účelom upraviť príslušné tlačivo, výpisy nekonvertovať do listinnej podoby, ale do tlačiva doplniť informáciu, resp. údaj - kedy a kým bola informácia overená v IS oversi.gov.sk.

Záver za kapitolu 1:

Zákon proti byrokracii bol uplatňovaný mestom v jeho úradnej činnosti. NKU SR zistil, že v rámci preverených konaní mesto v jednom prípade neprimerane byrokraticky zaťažilo uchádzača o zamestnanie a v jednom prípade akceptovalo výpis, ktorý bol starší ako 30 dní. Pri niektorých zákazkách v procese verejného obstarávania mesto od záujemcu vyžadovalo predložiť originál oprávnenia vykonávať stavebné práce, resp. dodávať tovar alebo službu.

Dokonalému uplatneniu princípu jedenkrát a dosť však bránilo viacero problémov. Bola potvrdená existencia osobitných predpisov, ktoré zákonom proti byrokracii neboli nedotknuté a tak existovala povinnosť predkladať výpisy a údaje mestu. Neexistencia registra rozhodnutí orgánov verejnej moci mala za následok, že občan bol povinný tieto dokumenty dokladovať v rámci úradnej agendy. V rámci stavebného konania, ktoré bolo identifikované ako byrokraticky mimoriadne náročné, bol nežiadúci stav spôsobený absenciou jednotného informačného systému stavebného konania a územného plánovania.

Mesto upravilo VZN o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v zmysle zákona č. 177/2018 Z. z. K zníženiu administratívnej záťaže študentov ale nedošlo, pretože mesto naďalej vyžadovalo predložiť doklad o ubytovaní na internáte. Zaručená konverzia dokumentov bola v roku 2019 zlyhaním na strane štátu, vykonávaná s použitím formulára osvedčovacej doložky podľa zrušeného predpisu.

2. Opatrenia mesta na znižovanie byrokratickej záťaže občana

2.1 Opatrenia prijaté mestom na zníženie byrokratickej záťaže občana

2.1.1 Zmena pokynov a informačných textov pre občana a podnikateľa, informovanie dotknutých osôb

Mesto k 30.03.2020 nepublikovalo na svojom webovom sídle informáciu o zákone proti byrokracii. Táto informácia mala predstavovať zoznam potvrdení a výpisov, ktoré by občan nemusel pri konaniach mestu predkladať.

Kontrolné zistenie č. 6: Mesto nesplnilo kritériá kontroly, keďže nezabezpečilo informovanie občanov a podnikateľov včas, t. j. od účinnosti zákona č. 177/2018 Z. z.

Príslušné internetové stránky mesta obsahovali formuláre, žiadosti a tlačivá bez popisu, ako konkrétne postupovať pri vybavení danej úradnej agendy. Mesto malo tlačivá, ktoré používalo na vykonávanie úradnej činnosti zverejnené na svojom webovom sídle v sekcii „Tlačivá a formuláre“. Vo viacerých tlačivách bolo priamo uvedené, že spolu s týmito tlačivami je potrebné predložiť, napríklad LV, kópiu alebo originál katastrálnej mapy, výpis z OR či ŽR a iné dokumenty. Tieto tlačivá sú bližšie popísané v bode 2.1.2 tohto protokolu o výsledku kontroly. Mesto o zákone č. 177/2018 Z. z. neinformovalo ani písomnou formou, napríklad zverejnením informácie na viditeľnom mieste v priestoroch MsÚ.

Odporúčanie: publikovať na domovskej internetovej stránke mesta informáciu o zákone proti byrokracii tak, aby bola prístupná zo všetkých podstránok webového sídla. Zverejniť informácie aj na viditeľnom mieste v priestoroch MsÚ.

2.1.2 Úprava existujúcich formulárov a žiadostí

Mesto zabezpečovalo výkon svojich kompetencií viackanálovo, t. j. zabezpečovalo prijímanie a vybavovanie žiadostí prostredníctvom osobného kontaktu s klientom, listinnou formou aj v elektronickom prostredí.

Prijímanie a vybavovanie žiadostí elektronickou formou

V kontrolovanom období mesto nemalo publikované žiadne elektronické formuláre na UPVS. Občania a podnikatelia mohli využiť len formulár všeobecného podania. Ten neumožňoval personalizáciu elektronického podania formou predvyplnených údajov. V čase výkonu kontroly mesto bolo v rokovacom konaní s DEUS za účelom zapojenia do DCOM. Po jeho sprevádzkovaní bude pre občanov a podnikateľov k dispozícii 138 elektronických služieb, z ktorých časť bude ponúkať do istej miery predvyplnené údaje.

Prijímanie a vybavovanie žiadostí osobnou a listinnou formou

Mesto za účelom prijímania a vybavovania žiadostí v úradnom konaní publikovalo na svojom webovom sídle formuláre, žiadosti a tlačivá v členení podľa agend jednotlivých oddelení a útvarov. Príslušné internetové stránky obsahovali formuláre, žiadosti a tlačivá bez popisu, ako konkrétne postupovať pri vybavení danej úradnej agendy. Kontrolou bolo zistené, že v čase výkonu kontroly mesto neupravilo formuláre, žiadosti a tlačivá a príslušné internetové stránky:

- nezabezpečilo odstránenie povinnosti predkladania príloh (výpisov),
- nedoplnilo údaje potrebné pre vyžiadanie výpisov za žiadateľa,
- neposkytlo písomnou formou informáciu, že výpisy uvedené vo formulároch, žiadostiach a tlačivách nie je potrebné k úradnému konaniu predkladať.

Konkrétne išlo o formuláre, žiadosti a tlačivá úradných konaní, ktoré neboli upravené:

- majetok a ekonomika; v žiadosti o odpustenie poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad - potvrdenie o návšteve školy a potvrdenie o ubytovaní,
- technická správa; žiadosť o povolenie zriadenia vjazdu z MK na susednú nehnuteľnosť – LV a snímka katastrálnej mapy,
- stavebná správa; všetky dotknuté formuláre, žiadosti a tlačivá (napríklad ohlásenie drobnej stavby, reklamnej stavby, stavebných úprav a iné) – LV,
- školstvo a kultúra; žiadosť o poskytnutie dotácie na projekt/ činnosť a prevádzku - výpis z RT nie starší ako 3 mesiace,
- regionálna politika; žiadosť o poskytnutie dotácie na projekt - výpis z RT nie starší ako 3 mesiace, prihláška na jarmok – kópia výpisu zo ŽR alebo OR.

Kontrolou bolo zistené, že v čase výkonu kontroly žiadny z dotknutých formulárov, žiadostí a tlačív nebol upravený. Mesto nesplnilo kritériá kontroly. Počas výkonu kontroly však mesto na základe zistení NKU SR začalo jednotlivé dokumenty primerane upravovať.

Formuláre, žiadosti a tlačivá prístupné v papierovej forme v klientskom centre mesta neboli upravené ani doplnené o informácie potrebné za účelom vyžiadania výpisov za občana. Avšak v tomto prípade, podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu, bola klientovi ústne poskytnutá informácia, že výpis alebo údaj nie je potrebné dokladovať. Príslušná časť formulára, žiadosti a tlačíva bola zamestnancom klientskeho centra pri vykonávaní úradnej agendy upravená (preškrtnutím povinnosti dokladovať výpis, čo bolo potvrdené aj kontrolou NKU SR).

Kontrolné zistenie č. 7: mesto nevykonalo úpravu formulárov, tlačív a žiadostí publikovaných na webovom sídle, alebo poskytovaných pri osobnom kontakte v klientskom centre. Mesto nevyvinulo v tomto smere aktivitu (nezabezpečilo efektívnosť) a nesplnilo kritériá kontroly. Doplnujúce informácie boli poskytované len pri osobnom kontakte.

2.1.3 Zabezpečenie školení/vzdelávania pre pracovníkov, zastupiteľnosť zamestnancov v IS

NKÚ SR preveril, akým spôsobom mesto zabezpečilo školiace aktivity pre zamestnancov mesta vo vzťahu k zákonu proti byrokracii. Podľa vyjadrenia mesta systematické školenia vo vzťahu k uplatňovaniu zákona č. 177/2018 Z. z. pre zamestnancov neboli realizované. Zamestnanci mali možnosť individuálneho vzdelávania prostredníctvom materiálov dostupných na stránke www.stopbyrokracii.sk. Počas výkonu kontroly mesto elektronickým spôsobom (emailom) zdôraznilo všetkým zamestnancom potrebu dodržiavania zákona proti byrokracii. Zároveň mesto vyzvalo na aktualizáciu nimi používaných tlačív a formulárov v súlade so zákonom proti byrokracii.

Vzhľadom ku skutočnosti, že informácie poskytované vyššie uvedeným portálom neboli úplné (najmä v prípade osobitných predpisov, bod 1.1.3).

Kontrolné zistenie č. 8: individuálne vzdelávanie zamestnancov nebolo možné považovať za úplne dostačujúce. Mesto kritériá kontroly pre zabezpečenie školenia zamestnancov nespĺnilo.

Odporúčanie: interne upraviť (napríklad smernicou) postup, ktorým by sa stanovil:

- postup v prípade nezrovnalostí vo výklade zákona proti byrokracii, napríklad požiadať svojho nadriadeného o pokyn k ďalšiemu postupu,
- postup v prípade vzniku aplikačných alebo technických problémov pri dodržiavaní povinností vyplývajúcich zo zákona proti byrokracii, napríklad požiadať svojho nadriadeného o pokyn k ďalšiemu postupu.

NKÚ SR ďalej preveroval, či zamestnanci s prístupmi do IS poskytujúcich údaje a výpisy boli zastupiteľní (v rámci týchto IS) tak, aby bola zabezpečená kontinuita pri získavaní výpisov v prípade ich absencie. V rámci jednotlivých odborov pracovalo viacero zamestnancov. Kontrolou bolo zistené, že bola zabezpečená zastupiteľnosť zamestnancov v rámci jednotlivých odborov pri získavaní údajov a výpisov z IS verejnej správy. Mesto splnilo kritériá kontroly pre oblasť zastupiteľnosti zamestnancov.

2.1.4 Úprava interných metodík, postupov a smerníc

NKU SR preveril celkom 13 interných dokumentov (smerníc), ktoré sa vzťahovali na kontrolované obdobie rokov 2018 – 2020. Tieto interné dokumenty upravovali predovšetkým vnútorné procesy a pravidlá, ktoré sa vzťahovali najmä na zamestnancov alebo orgány mesta. Kontrolou boli preverené len tie interné dokumenty mesta, u ktorých bol predpoklad, že na ich základe by mohli zamestnanci vyžadovať predloženie výpisov alebo údajov z IS verejnej správy.

Kontrolou bolo zistené:

- v smernici o postupe a podrobnostiach pri výberovom konaní na obsadenie miesta vedúceho zamestnanca s dátumom účinnosti od 01.03.2017 bolo uvedené, že podľa § 6 ods. 1 písm. b) mesto požadovalo od uchádzača predložiť výpis z RT nie starší ako tri mesiace,
- v pracovnom poriadku zamestnancov Mesta Ružomberok s dátumom účinnosti od 01.01.2012 bolo uvedené, že podľa čl. 3 ods. 12 písm. j) k uzavretiu pracovnej zmluvy bol prijímaný zamestnanec povinný predložiť zamestnávateľovi výpis z RT nie starší ako tri mesiace; ten sa nevyžadoval, iba ak išlo o fyzickú osobu, ktorá sa uchádzala o vykonávanie pracovných činností remeselných, manuálnych alebo manipulačných s prevahou fyzickej práce,
- v smernici pre postup zadávania zákaziek s nízkou hodnotou a zákaziek malého rozsahu s dátumom účinnosti od 01.01.2020 bolo v § 5 ods. 2 uvedené, že úspešný uchádzač bol povinný na preukázanie oprávnenia na dodávanie/uskutočňovanie plnenia predložiť aktuálny výpis z OR alebo ŽR alebo potvrdenie o zapísaní v príslušnom profesijnom zozname (postačovala aj neoverená fotokópia alebo výpis z internetovej stránky napr. www.orsr.sk, www.zrsr.sk).

Aj napriek tomu, že bol platný a účinný zákon proti byrokracii, interné predpisy mesta naďalej zaväzovali jeho zamestnancov k žiadaniu týchto výpisov a údajov. Navyše, smernica pre postup zadávania zákaziek s nízkou hodnotou a zákaziek malého rozsahu nebola upravená vo vzťahu k uplatneniu zákona proti byrokracii, aj keď bola novelizovaná s účinnosťou k 01.01.2020.

Kontrolné zistenie č. 9: (a) Smernica pre postup zadávania zákaziek s nízkou hodnotou a zákaziek malého rozsahu nebola v súlade s ustanovením § 32 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní. (b) Pracovný poriadok mesta a smernica o postupe a podrobnostiach pri výberovom konaní na obsadenie miesta vedúceho zamestnanca obsahovali podmienku, že prijímaný zamestnanec bol povinný predložiť výpis z RT.

Odporúčanie: pri najbližšej novelizácii vyššie uvedených dokumentov zabezpečiť ich súlad so zákonom č. 177/2018 Z. z..

Kontrolou nebol zistený prípad, žeby mesto pri výberovom konaní vyžadovalo od uchádzača o zamestnanie výpis z RT (v jednom prípade vyžiadalo odpis z RT). Avšak v 50 % prípadov preverených verejných obstarávaní na zákazky s nízkou hodnotou, mesto ako verejný obstarávateľ podmienilo účasť vo verejnom obstarávaní predložením dokladu – oprávnenia dodávať tovar, realizovať služby alebo stavebné práce. Ten si mohlo obstarávať z dostupných ISVS.

2.1.5 Úprava všeobecne záväzných nariadení mesta

Mesto vo veciach výkonu územnej samosprávy vydalo VZN, ktoré boli ako právna norma všeobecne záväzná pre všetky osoby a subjekty pôsobiace na území mesta. NKÚ SR preveril, či v súvislosti s prijatím zákona proti byrokracii nastala potreba úprav platných VZN v meste a či takáto primeraná úprava bola vykonaná.

Kontrolou bolo zistené:

- vo VZN 7/2019 o miestnych daniach účinnom od 01.01.2020 v čl. 3 bod 7 písm. f) – Daň za užívanie verejného priestranstva za účelom umiestnenia predajného zariadenia a zariadenia na poskytovanie služieb bolo uvedené, že pri oznámení zámeru osobitného užívania verejného priestranstva za účelom umiestnenia predajného zariadenia a zariadenia na poskytovanie služieb, bol daňovník povinný správcovi dane predložiť všetky potrebné doklady, ktoré od neho správca dane vyžadoval v zmysle príslušných zákonov napr. ŽL,
- vo VZN 1/2017 o poskytovaní dotácií v § 8 „Náležitosti poskytnutej dotácie“ bolo uvedené, že súčasťou žiadosti sú v čase podania žiadosti platný doklad o vzniku alebo registrácii právnickej osoby, fyzickej osoby –podnikateľa (napr. stanovky a pod.), výpis z príslušného registra pri právnickej osobe (OR) a výpis z príslušného registra pri fyzickej osobe – podnikateľovi (ŽL) nie starší ako 3 mesiace a výpis z RT nie starší ako 3 mesiace v súvislosti s § 4 ods.5 tohto VZN týkajúci sa právnickej osoby.

V oboch prípadoch išlo o platné a účinné VZN v čase výkonu kontroly. V prípade VZN 7/2019 mesto aj napriek tomu, že bol platný a účinný zákon proti byrokracii, zaviazalo daňovníka k predloženiu ŽL.

Kontrolné zistenie č. 10: (a) VZN 7/2019 bolo schválené v rozpore s ustanovením § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore so zákonmi. (b) Vo VZN č. 1/2017 bolo uvedené, že súčasťou žiadosti o dotáciu je aj výpis z OR alebo ŽL.

Odporúčanie: pri schvaľovaní VZN zabezpečiť, aby dotknuté osoby nemali povinnosť predkladať doklady, ktorými už verejná správa disponuje podľa zákona proti byrokracii; pri najbližšej novelizácii vyššie uvedených VZN zabezpečiť ich súlad so zákonom proti byrokracii.

Takmer v polovici prípadov preverených poskytnutých dotácií boli žiadateľom predložené kópie výpisov z RT (resp. si tieto kópie vytvoril zamestnanec mesta z predložených originálov) a jedenkrát bol obsahom spisu originál výpisu z RT a OR (neboli staršie ako 30 dní). V ostatných konaniach boli doložené informatívne výpisy nepoužiteľné na právne účely.

2.1.6 Informačná podpora v meste pre zabezpečenie jedenkrát a dost'

NKÚ SR preveril akým spôsobom mesto zabezpečilo konzumovanie údajov z IS verejnej správy za účelom zabezpečenia jedenkrát a dost'. IS mesta neboli priamo integrované na ISVS. Konzumácia údajov bola zabezpečená externým IS, ktorý nebol v správe mesta a ktorý nebol prepojený s IS mesta. Mesto Ružomberok zabezpečovalo dodržiavanie povinnosti podľa zákona proti byrokracii prostredníctvom webovej služby oversi.gov.sk.

Žiadosť o prístup garanta/používateľa do portálu oversi.gov.sk bola zaslaná dňa 04.09.2018 spolu s potvrdením o odoslaní a doručení. Jednalo sa o prvotnú žiadosť, ktorá bola odosielaná prostredníctvom UPVS. Mesto v danom prípade určilo dvoch garantov pre tento IS. Dodatočné žiadosti o prístupy k agendám postupne sprístupňovaných na portáli oversi.gov.sk, boli riešené mailovou komunikáciou. V čase výkonu kontroly mesto využívalo pre ním vykonávané agendy všetky dostupné výpisy prostredníctvom portálu oversi.gov.sk:

- výpis z OR a ŽR
- výpis z KN
- výpis z registra trestov
- výpis z registra nadácií, občianskych združení, neinvestičných fondov, neziskových organizácií a organizácií s medzinárodným prvkom
- potvrdenie o návšteve školy
- potvrdenie o nedoplatku voči daňovému a colnému úradu
- potvrdenie o nedoplatku zo Sociálnej poisťovne
- potvrdenie o nedoplatku zo zdravotnej poisťovne

V čase výkonu kontroly malo prístup do IS oversi.gov.sk 42 zamestnancov mesta. Potrebu konzumácie ďalších typov údajov mesto priebežne zabezpečovalo v súlade so zákonom proti byrokracii po prvotnej registrácii. Mesto prevažne naplnilo kritérium kontroly pre zabezpečenie konzumovania údajov z ISVS.

Kontrolné zistenie č. 11: K 01.09.2018 mesto nemalo zabezpečenú konzumáciu údajov z ISVS, zabezpečilo ju až v priebehu jedného týždňa po účinnosti zákona č. 177/2018 Z. z.. Počas tohto obdobia mesto nemohlo postupovať v zmysle zákona proti byrokracii a teda muselo požadovať predloženie originálov výpisov.

2.2 Výsledky prijatých opatrení na zníženie byrokratickej záťaže občana

2.2.1 Minimalizácia podaní, pri ktorých nebol uplatnený princíp jedenkrát a dosť

Kontrolou bolo preverených celkom 81 individuálnych úradných konaní v rámci výkonu kompetencií mesta. Kontrolou bolo preukázané, že len v troch prípadoch (4 %) mesto priamo žiadalo od klienta predloženie údajov, ktoré si mohlo overiť z dostupných informačných zdrojov.

Nepriamo však takéto informácie vyžiadalo až v takmer 50 % prípadov. To bolo spôsobené predovšetkým tým, že občanovi a podnikateľovi nebola podaná príslušná informácia (formulár nebol upravený) alebo to vyplývalo z platných VZN, resp. zverejnených dokumentov (smernica). Originál výpisov použiteľných na právne účely alebo kópia týchto originálov – s najvyššou pravdepodobnosťou vytvorená zamestnancom mesta, sa nachádzal v tretine preverených spisov. Výpis použiteľný na právne účely získaný mestom sa nachádzal v dvoch spisoch (3 %). V jednej štvrtine spisov sa nachádzali informatívne výpisy nepoužiteľné na právne účely a ktoré boli spravidla tiež doložené klientom mesta.

Kontrolné zistenie č. 12: Väčšina podaní bola vybavená pri zabezpečení princípu jedenkrát a dosť (nevyžadoval sa originál výpisu), avšak boli identifikované procesné problémy pri aplikácii tohto princípu.

V prípade aplikácie odporúčaní NKU SR je možné predpokladať zlepšenie pri aplikácii princípu jedenkrát a dosť v podmienkach mesta.

2.2.2 Analýza dôvodov, kedy mesto neuplatnilo pri určitom úradnom konaní princíp jedenkrát a dosť

Prípady, kedy mesto žiadalo priamo predloženie originálov výpisov, možno klasifikovať ako ojedinelé - chyba nebola systematická. Žiadanie údajov dostupných z ISVS bolo determinované:

- slabou aktivitou mesta vo vzťahu k úprave informačných dokumentov a podkladov, dostupných pre občanov a podnikateľov, najmä v on-line prostredí (pozri výsledky bodu 2.1 tohto protokolu o výsledku kontroly),
- obvyklým spôsobom riešenia konaní vo vzťahu klient – mesto, resp. mesto – klient (občan bol zvyknutý za účelom vybavenia svojej veci zabezpečiť doklady a zamestnanec mesta nemal pokyn, akým spôsobom reagovať v prípade, že občan doklad zabezpečil).

Systém organizácie MsÚ mesta Ružomberok však možno považovať za spoľahlivý. Boli určené role v rámci jednotlivých úsekov a oddelení, vrátane zadeníovania riadiacich pozícií. Prípadné nedodržanie zákona proti byrokracii, t. j. úmyselné vyžiadanie výpisu zamestnancom mesta, bolo iba zlyhaním na určitom stupni riadenia.

2.2.3 Analýza časových dopadov na dĺžku úradného konania

Podľa vyjadrenia mesta v ojedinelých prípadoch pri použití IS oversi.gov.sk došlo k neskoršiemu získaniu údajov z ISVS. Podľa vyjadrenia mesta bola pomerne častou situáciou, kedy IS oversi.gov.sk nefungoval, mesto však neposkytlo ďalšie podklady, ktorým by toto tvrdenie podložilo.

Záver za kapitolu 2:

NKU SR pre vyhodnotenie kontroly určil okruh tzv. významných oblastí pre jedenkrát a dosť (úprava metodík a smerníc, informovanie občanov, úprava tlačív a formulárov, informačná podpora, úprava VZN, zrýchlenie úradného konania). Mesto vo väčšine týchto oblastí neprijalo žiadne opatrenia, v niektorých oblastiach (informačná podpora, zrýchlenie úradného konania) boli identifikované problémy. Kritéria kontroly boli čiastočne splnené.

Mesto vôbec neinformovalo klientov o zákone č. 177/2018 Z. z. Žiadne, resp. skoro žiadne formuláre a tlačivá v online prostredí neboli upravené, čo mohlo mať negatívny vplyv na efektívnosť mestom poskytovaných služieb. Pozitívne možno vnímať fakt, že zamestnanci mesta mali zriadené kontá v IS oversi.gov.sk a boli pokryté všetky dotknuté agendy. Zamestnanci sa v rámci IS mohli vzájomne zastúpiť, a tak bola zabezpečená kontinuita pri získavaní výpisov. Avšak, konzumácia údajov z ISVS nebola zabezpečená k dátumu účinnosti zákona č. 177/2018 Z. z. Bolo zistené, že niektoré interné akty riadenia a VZN neboli v súlade so zákonom č. 177/2018 Z. z. a NKU SR odporučil ich úpravu.

Systematické školenia vo vzťahu k uplatňovaniu zákona o byrokracii pre zamestnancov mesta neboli realizované, ani neexistoval pokyn, akým spôsobom reagovať v prípade, že občan predloží doklad, ktorý nemusel pri konaní dokladať. Niektoré interné smernice a postupy ako aj VZN nepodporovali princíp jedenkrát a dosť. Naopak, mesto prijalo už počas platnosti zákona proti byrokracii také VZN, ktoré s ním bolo v rozpore.

Mesto bolo pri prijímaní opatrení v súvislosti so znižovaním byrokratickej záťaže občanov viac pasívne ako aktívne.

Systém organizácie MsÚ mesta Ružomberok možno považovať za spoľahlivý. Väčšina podaní bola vybavená pri zabezpečení princípu jedenkrát a dosť (nevyžadoval sa originál výpisu), avšak boli identifikované procesné problémy pri aplikácii tohto princípu. Zistené nedostatky nemali charakter systémovej chyby.

Za kontrolnú skupinu dňa 10.06.2020

Ing. Zuzana Marunová
vedúca kontrolnej skupiny

Ing. Vladimír Jendrisek
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa

MUDr. Igor Čombor, PhD.
primátor mesta

